

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-1825/2017. számú ügyben**

Előadó: dr. Németh Andrea

Az eljárás megindítása

Az érintett ügy előzményeként a Bejelentő 2015. április 1-jén közérdekű bejelentéssel fordult a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz (a továbbiakban: NAV). A NAV Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Adóigazgatóságán (a továbbiakban: Igazgatóság) személyesen előadott bejelentésében jelezte egy gazdasági társaság mulasztásait, valamint egy magánszemély adófizetési kötelezettségszegését, amelyek miatt kérte az adóhatóságtól a szükséges intézkedések megtételét és adatainak zártan történő kezelését.

Bejelentő sérelmezte, hogy a NAV nem adott tájékoztatást a 2015. április 1-jén benyújtott, majd 2015. szeptember 30-án kiegészített bejelentései kivizsgálásáról és annak eredményéről. Bejelentő sérelmezte továbbá, hogy kifejezett kérése ellenére sem kezelték zártan az adatait.

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 38/A-C. §-ai értelmében az alapvető jogok biztosa – egyebek mellett – kérelemre vizsgálja a közérdekű bejelentések törvényben meghatározott szervek általi megfelelő intézését.

Mivel a beadvánnyal összefüggésben felmerült a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, petíciós jog, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye sérelmének gyanúja, ezért vizsgálatot indítottam, amelynek során megkerestem a NAV-ot.

Az érintett alapvető jogok

A jogállamiság, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: *„Magyarország független demokratikus jogállam.”* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés]

Az alkalmazott jogszabályok

- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.)
- a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (Pkb.)
- az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.)

Megállapított tényállás

Bejelentő 2015. április 1-jén a NAV-hoz fordult közérdekű bejelentésével, amelyben egy gazdasági társaság és egy magánszemély adófizetési kötelezettségeinek elmulasztására hívta fel a figyelmet és kérte a szükséges intézkedések megtételét, valamint a bejelentés rendőrséghez történő áttételét.

Az Igazgatóság a 2015. április 24-én kelt levelében adott tájékoztatást a bejelentés nyilvántartásba vételéről, a közérdekű bejelentés intézésére irányadó jogszabályokról – beleértve az adótitokra vonatkozó rendelkezéseket is –, az elintézés várható időpontjáról, továbbá arról, hogy az esetlegesen megtett konkrét intézkedésekről és vizsgálatokról tájékoztatást nem adhat. Bejelentő 2015. szeptember 30-án a magánszemély vonatkozásában kiegészítette bejelentését, amelyet az Igazgatóság képviselője jegyzőkönyvben rögzített.

Bejelentő 2016. április 11-én közérdekű bejelentés intézésének felülvizsgálata iránti kérelemmel (panasz) fordult a hivatalomhoz, mert a NAV nem adott tájékoztatást a közérdekű bejelentésével kapcsolatban lefolytatott vizsgálat eredményéről, továbbá feltételezi, hogy adatait nem kezelte zártan, tekintettel arra, hogy a közérdekű bejelentése benyújtásáról a bejelentettek tudomással bírnak.

A kérelem alapján felmerült alapjogi sérelemre tekintettel, a tényállás tisztázása érdekében, az Ajb. 21. § (1) bekezdés a) pontjában biztosított jogkörömben eljárva megkerestem az ügyben a NAV-ot, és kértem a rendelkezésre álló – különösen a vizsgálat megállapításait és az intézkedéseket tartalmazó, valamint a közérdekű bejelentő tájékoztatását tartalmazó iratok – dokumentumok megküldését, valamint tájékoztatását az alábbi kérdések vonatkozásában:

- Mikor érkeztek a bejelentő beadványát?
- Mikor és milyen tájékoztatásokat adtak a bejelentő részére?
- Eleget tett-e a NAV a hozzá beérkezett közérdekű bejelentés elintézésére kapcsán a Pkbt. 2. § (1), (2) és (4) bekezdésében foglaltaknak?
- Megalapozottnak látja-e a bejelentésben előadottakat?

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal válasza

A NAV arról tájékoztatott, hogy a bejelentő 2015. április 1-jén megjelent a NAV Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatóságán és közérdekű bejelentést tett egy magánszemély és egy gazdasági társaság ellen. A közérdekű bejelentésről jegyzőkönyv készült, amely szerint a gazdasági társaság üzletében a bevételek pénztárgéphez való beütésére nem minden alkalommal kerül sor, főzött pálinkát árulnak, valamint disznót tartanak, amelyet levágnak és az üzletben értékesítenek. A magánszemély vonatkozásában vagyonosodási vizsgálat lefolytatását kérte, és előadta továbbá, hogy lopott fát árul és uzsorásként működik.

Bejelentő a jegyzőkönyvben kérte a személyes adatainak zártan kezelését az esetleges további eljárások során, ugyanakkor hozzájárult ahhoz, hogy beadványa másolati példánya a NAV eljárásra illetékes szakterületre, illetve a NAV-on kívül más szerv részére továbbításra kerüljön. A Bejelentő személyes meghallgatása során kifejezte azon szándékát, hogy a bejelentésének uzsorás tevékenység folytatására vonatkozó része hatáskör hiánya miatt kerüljön át a rendőrség részére.

A NAV arról is tájékoztatott, hogy a közérdekű bejelentés olyan információkat is tartalmazott, amelyek kivizsgálására az adóhatóság nem rendelkezik hatáskörrel, ezért 2015. április 17-én a bejelentés jövedéki termékkel érintő részében a NAV Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vám és Pénzügyőri Igazgatósága, az uzsorakamatot érintő részében, a Nyíregyházi Rendőrkapitányság, az illegális disznóvágás, valamint annak a boltban történő árusítását érintő részben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal részére áttette. A bejelentés magánszemélyt érintő részében az Igazgatóság Magánszemélyek Ellenőrzési Osztálya, a gazdasági társaságot érintő részében pedig az Igazgatóság Operatív Ellenőrzési Osztálya bírálta el a bejelentésben foglaltakat.

Az Igazgatóság a 2015. április 24-én kelt levelében tájékoztatta a Bejelentőt arról, hogy bejelentését közérdekű bejelentésnek minősítette, az elbírálást megelőző vizsgálat előre láthatólag 30 napnál hosszabb ideig tart, így az elintézés várható időpontja 2015. július hó. Bejelentő tájékoztatást kapott arról is, hogy az Art. 53-54. §-aira tekintettel az adóhatósági vizsgálatokról, a megállapításokról, intézkedésekről, azok eredményéről a vizsgálat lezárását követően sem adható tájékoztatás.

A NAV tájékoztatása szerint a Vám- és Pénzügyőri Igazgatóság a bejelentésben foglaltakat megvizsgálta, azonban a bejelentés kivizsgálásának befejezéséről nem adott tájékoztatást a bejelentő részére.

A NAV arról is informált, hogy a 2015. június 4-én kelt levelében tájékoztatta a bejelentőt, hogy közérdekű bejelentés alapján a szükséges intézkedéseket megtette. Ezt követően 2015. szeptember 30-án Bejelentő kiegészítette a 2015. április 1-jén, a magánszemély vonatkozásában tett bejelentését.

Tekintettel arra, hogy a közérdekű bejelentés a 2015. április 1-jén tett bejelentés kiegészítése volt, az Igazgatóság a Bejelentőt nem tájékoztatta annak nyilvántartásba vételéről. A NAV 2016. május 20-án kelt levelében tájékoztatta Bejelentőt, hogy a 2015. szeptember 30-án előadott közérdekű bejelentésben foglalt kivizsgálása megtörtént.

A NAV a felülvizsgálati eljárás során válaszlevelében hangsúlyozta, hogy a bejelentő személyes adatai kizárólag az eljárás folytatására hatáskörrel rendelkező szervek részére kerültek átadásra, amelyhez bejelentő a közérdekű bejelentések megtétele során hozzájárult, mivel úgy nyilatkozott, hogy a NAV-on kívül más hatáskörrel rendelkező szerv részére a közérdekű bejelentés, így a személyes adatai is továbbításra kerüljenek. A NAV az ügyintézőik egybehangzó nyilatkozata alapján megállapította, hogy Bejelentő azon felvetése, miszerint személyes adatait az adóhatóság nem kezelte zártan, nem megalapozott.

A vizsgálat megállapításai

A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint – többek között – a közigazgatási szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 38/A. § értelmében az alapvető jogok biztosja vizsgálja a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)-k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát, valamint kérelemre az egyes közérdekű bejelentések megfelelő intézését.

A 38/C. § rendelkezése szerint a közérdekű bejelentő az általa vélelmezett visszásság orvoslása érdekében beadvánnyal fordulhat az alapvető jogok biztosához, ha a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerinti eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést megalapozatlannak nyilvánítja, ha a közérdekű bejelentő a vizsgálat eredményével nem ért egyet, vagy ha a közérdekű bejelentő álláspontja szerint az eljárásra jogosult szerv a közérdekű bejelentést nem vizsgálta ki teljes körűen.

A NAV, mint közigazgatási szerv az alapvető jogok biztosja által vizsgálható hatóságnak minősül.

Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosja egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az alapjogi biztos az intézmény létrejötte óta mindig is következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásai mentén – alkalmazta az alapjogkorlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

1. Az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdése értelmében *mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*

Az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően az Alkotmány a *tisztességes eljárás*hoz való jogot expliciten ugyan nem nevesítette, ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az a független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a jogbiztonság elvéből levezethető eljárási garanciák egymásra vonatkoztatásával tartalmilag levezetett olyan alkotmányos alapjogot jelent, amely komplex követelményrendszert testesít meg, magában foglalva valamennyi, a jogállamiság értékrendjének megfelelő eljárási alapelvet és normát. A 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvény már expressis verbis tartalmazza a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való jogot, rögzítve, hogy a közhatalmú szervek, hatóságok az ügyeket részrehajlás nélkül, tisztességes módon, ésszerű határidőn belül intézzék, döntéseiket pedig a törvényben meghatározottak szerint indokolják.

A tisztességes eljárás követelménye olyan *minőség*, amelyet az *eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni*, és amely *hatékony gátját képezi a garanciális szabályok szándékolt félreértelmezésének*, az egységes jogalkalmazás hiányából, a kiszámíthatatlanságból következő tényleges és eshetőleges érdek- és jogsérelmek bekövetkezésének. Ezt tükrözik azok a korábbi AB határozatok is, amelyek újra meg újra kihangsúlyozták: *a közvetlen alkotmányi garanciák gazdaságossági és célszerűségi okokból*, az eljárás egyszerűsítése vagy az időszerűség követelményének érvényesülése címén *sem mellőzhető*. [49/1998. (XI. 27.) AB határozat, 5/1999. (III. 31.) AB határozat, 422/B/1999. AB határozat]

Az Alkotmánybíróság szerint a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni [6/1998. (III. 11.) AB határozat]. Ugyanez a határozat a következőt is kimondta: *Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartásának dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”*. A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során tehát túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikke érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését.

2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam*.

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. [9/1992. (I. 30.) AB határozat] Az Alkotmánybíróság szerint az alanyi jogok érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák a jogbiztonság alkotmányos követelményéből erednek, de szoros kapcsolatban állnak a jogegyenlőséggel, törvény előtti egyenlőséggel is. A megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban ugyanis a jogbiztonság az, ami sérelmet szenved. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, 75/1995. (XI. 21.) AB határozat] Ezért alapvetőek a jogbiztonság követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek is csak a jog által meghatározott keretek között fejthetik ki a tevékenységüket. [56/1991. (XI.8.) AB határozat]

Ezek együttes vizsgálata adja ki a jelen ügy szempontjából lényeges alapjogi tartalmat, amely szerint a vizsgálat alá vonható állami szervek *alapjogi kötelezettsége felőleli mind az eljárás lefolytatásának tényét, mind annak minőségét*.

Az ügy érdemében

A bejelentésből, valamint a megkeresésemre kapott válaszból vizsgálatom során az alábbi megállapításokat tettem.

A Pkbt. 1. § (1) bekezdése szerint az állami szervek és a helyi önkormányzati szervek a panaszokat és a közérdekű bejelentéseket e törvény (Pkbt.) szerint kötelesek elintézni. A Pkbt. tárgyi hatályáról a (3) bekezdés szól: e szerint a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. Közérdekű bejelentéssel a (4) bekezdés értelmében bárki fordulhat a közérdekű bejelentéssel összefüggő tárgykörben eljárásra jogosult szervhez. A Pkbt. 1. § (5) bekezdése szerint ha a panaszt vagy a közérdekű bejelentést nem az eljárásra jogosult szervhez tették meg, a panaszt vagy a közérdekű bejelentést a beérkezésétől számított nyolc napon belül az eljárásra jogosult szervhez át kell tenni. Az áttételről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt az áttétellel egyidejűleg értesíteni kell.

Ha a közérdekű bejelentés jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslatot tartalmaz, azt a jogalkotói hatáskörrel rendelkező személynek vagy szervnek is meg kell küldeni.

A 2. § értelmében a közérdekű bejelentést – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított harminc napon belül kell elbírálni. Ha azonban az elbírálást megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a közérdekű bejelentőt az elintézés várható időpontjának és az eljárás meghosszabbodása indokainak egyidejű közlésével kell tájékoztatni. A vizsgálat befejezésekor – a minősített adat, illetve törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adat kivételével – a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – a közérdekű bejelentőt haladéktalanul értesíteni kell. A rendelkezésemre álló dokumentumokból megállapítottam, hogy az Igazgatóság 2015. április 1-jén jegyzőkönyvben rögzítette a bejelentést. A bejelentés két részből állt, egyrészt egy magánszemély ellen, másrészt egy gazdasági társaság ellen irányult.

A bejelentést annak sokrétűsége miatt az eljáró szerven belül a NAV Magánszemélyek Ellenőrzési Osztálya, a NAV Operatív Ellenőrzési Osztálya, a NAV Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága kezelte, valamint az 2015. április 17-én áttételre került a Nyíregyházi Rendőrkapitányság és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal részre.

Az Igazgatóság Kockázatelemzési Osztálya továbbította a bejelentést a szervezeti egységek – Magánszemélyek Ellenőrzési Osztálya és az Operatív Ellenőrzési Osztálya – felé és eljárásuk eredményéről a vizsgálat lezárását követően tájékoztatásukat kérte, majd intézkedett a Bejelentő tájékoztatásáról. Az Igazgatóság Kockázatelemzési Osztálya továbbította a bejelentést a NAV Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága felé is, azonban tájékoztatását nem kérte.

Megállapítottam, hogy a NAV a közérdekű bejelentés érkezésétől számított 8 napon belül nem tette át a bejelentés a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervekhez, valamint az áttételről nem küldött tájékoztatást a Bejelentőnek, így a Pkbt.-ben előírt eljárási szabályok rendelkezései tekintetében alapjogi visszásság állt fenn. A hatóságot terhelő – áttételről szóló - tájékoztatási kötelezettség elmaradása a jogbiztonság és a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való alapjogok sérelméhez vezettek. A rendelkezésemre álló dokumentumokból megállapítottam, hogy a NAV 2015. április 1-jén jegyzőkönyvben rögzített bejelentésre a 2015. április 24-én kelt, 3165643222 ügyiratszámú levelében válaszolt. A válaszlevélben a NAV rögzítette, hogy a bejelentést közérdekű bejelentésként nyilvántartásba vette és tájékoztatást adott a vonatkozó eljárási szabályokról, a bejelentés elbírálásának várható időpontjáról, valamint felhívta a Bejelentő figyelmét arra, hogy az adóhatóságot a hivatali eljárása során tudomására jutott minden adat tekintetében titoktartási kötelezettség terheli, ennek értelmében a megtett intézkedésekről, az esetlegesen lefolytatott vizsgálatokról és azok eredményéről nem adhat tájékoztatást, így a Pkbt. 2. § (2) bekezdésében előírt eljárási szabályok rendelkezései tekintetében alapjogi visszásság nem állt fenn.

A NAV Kockázatkezelési Osztálya 2015. június 4-én kelt 3258221814 ügyiratszámú levelében tájékoztatást adott arról, hogy a közérdekű bejelentésben foglaltakat kivizsgálta és a szükséges intézkedéseket megtette, amelyekről további tájékoztatást nem adhat.

A NAV tájékoztatása szerint a 3258221814 ügyiratszámú válaszlevél megküldésére az Igazgatóság Operatív Ellenőrzési Osztálya által a Kockázatkezelési Osztálynak 2015. június 2-án adott tájékoztatását követően került sor.

A NAV nyilatkozata szerint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága a Bejelentőt nem tájékoztatta a bejelentés kivizsgálásának befejezéséről.

A rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján feltételezhető, hogy a NAV valamennyi szervezeti egysége lezárta a vizsgálatát, tekintettel arra, hogy a válaszlevél nem tartalmaz utalást arra vonatkozóan, hogy kizárólag az Operatív Ellenőrzési Osztály megállapításai alapján került sor a tájékoztatásra, azonban a NAV más szakterületeinél még folyamatban van a bejelentés vizsgálata.

A vizsgálat befejezésekor adandó tájékoztatás tartalmára vonatkozóan szükséges az, hogy abból egyértelműen derüljön ki, hogy a bejelentés pontosan melyik részére vonatkozó kivizsgálás történt meg. Álláspontom szerint a 3258221814 ügyiratszámú válaszlevél tartalmából nem állapítható meg annak ténye, hogy a Vám és Pénzügyőri Igazgatóság és a NAV Magánszemélyek Ellenőrzési Osztálya vizsgálata folyamatban van, ugyanakkor a NAV felülvizsgálati eljárás során adott nyilatkozata és a megküldött dokumentumok alapján megállapítható, hogy a Vám és Pénzügyőri Igazgatóság nem válaszolt a bejelentésre, valamint a NAV Magánszemélyek Ellenőrzési Osztálya a vizsgálata eredményéről a NAV Kockázatkezelési Osztályát 2015. június 4-ig nem tájékoztatta.

Bejelentő 2015. szeptember 30-án a magánszemély vonatkozásában kiegészítette bejelentését, amelyet a NAV jegyzőkönyvben rögzített. Az Igazgatóság Magánszemélyek Ellenőrzési Osztálya 2016. május 18-án tájékoztatta az Igazgatóság Kockázatkezelési Osztályát a vizsgálata lezárásáról, majd a Kockázatkezelési Osztály a 2016. május 20-án kelt 2087595405 ügyiratszámú levelében tájékoztatta a Bejelentőt, hogy a 2015. szeptember 30-án személyesen előterjesztett bejelentés kiegészítésével kapcsolatban a hatóság a bejelentésben foglaltakat kivizsgálta, azonban minden adat vonatkozásában titoktartási kötelezettség terheli.

Egy korábbi, az AJB-6136/2013. számú, szintén a NAV eljárását – konkrét egyedi ügyben, kérelemre – felülvizsgáló ügyben a NAV bejelentést lezáró, érdemi válaszával összefüggésben szükségesnek tartottam kiemelni, hogy „a NAV a közérdekű bejelentés nyomán indult adóhatósági vizsgálat menetéről – annak megindítása és befejezése tényén, valamint a szükséges intézkedések megtételére történő utaláson kívül – az Art. adótitokra vonatkozó 53. §-a rendelkezéseire figyelemmel, jogszabályi felhatalmazás hiányában információt nem adhat a bejelentő részére.” Az eljárás megindítása és befejezése tényéről, valamint a szükséges intézkedések megtételére történő utalásról azonban mindenképpen informálni szükséges a bejelentőt, az ezzel ellentétes gyakorlat ugyanis a közérdekű bejelentő válaszhoz való jogát könnyen kiüresítheti.

A hatóság azzal, hogy a 2015. április 1-jén előadott bejelentésben foglaltak tekintetében az eljárás lezárásáról szóló 2015. június 4-ei levelében nem tért ki arra, hogy a vizsgálatot csak az egyik részterülete zárta le – így a hatóságot terhelő tájékoztatási kötelezettség részbeni elmaradása – a jogbiztonság és a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való alapjogok sérelmére vezettek.

A NAV az adóhatósági eljárások során az ügyintézők írásbeli nyilatkozatát kérte a személyes adatok kezelése tekintetében, amelyek alapján megállapította, hogy a közérdekű bejelentő személyes adatainak zártan kezelése megvalósult.

A rendelkezésemre álló dokumentumok szerint a bejelentő adatait a NAV zártan kezelte és az adatok bejelentő bejegyzésével kerültek továbbításra az eljárásra jogosult szervek felé, így nem sérült a Bejelentő a Pkbt. 3. § (3) bekezdésében biztosított joga.

Intézkedés

Az Ajb. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Vezetőjét, hogy intézkedjen a jelentésben feltárt alapvető jogokat érintő visszásságok jövőbeni bekövetkezése lehetőségének megelőzéséről azzal, hogy a NAV eljárásra jogosult szervei a közérdekű bejelentések intézése során a jövőben fokozottan ügyeljenek a vonatkozó jogszabályok betartására.

Budapest, 2017. március

Székely László sk.